СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXXII. — Число 166. — Джерзи Сити, Н. Дж., пятниця, 18. липня, 1924. — VOL. XXXII. — No. 166. — Jersey City, N. J., Friday, July 18, 1924. — THREE CENTS

Орґанізація велитенської фармерської кооперації.

ШИКАҐО, Илинойс, 16. липня. — Американська Федерація Фармерських Бюр подає до відома плян велитенської фармерської кооперативної орґанізації, яка скоро ввійде в життя.

Кооператива має мати 26 міліонів долярів капіталу, який вона має вживати для продажі збіжа. Шеровцями можуть бути лишень самі фармери. Основний капітал буде виносити 4 міліони долярів.

Плян нової корпорації дістав уже затвердженнє секретаря стейту, і скоро почне свою роботу.

ХОЧУТЬ КЛАСТИ КОНЕЦЬ ВЕЛИКИМ ЖЕРТВАМ НА РЕПУБЛИКАНСЬКИЙ ФОНД.

НЮ ЙОРК, 16. липня. — Вілієм Батлер, голова національного комітету републиканської партії, повідомив спеціяльний комітет федерального сенату, що має наглядати над жертвами та видатками на вибори, що він буде дивитися, аби ніхто не давав великих жертв для републиканської кампанії. Він не каже, яку жертву буде вважатися великою.

До дня 1. липня комітет сей одержав на кошти виборчої кампанії суму 50,000 долярів.

На чолі сенатового комітету для справи виборчих датків стоїть сенатор Бора.

СЕНАТОР ҐВІЛЕР ЗА ЛА ФОЛЕТОМ.

ВАШІНҐТОН, 16. липня. — Сенатор Ґвілер заявив, що він не буде попирати демократичного кандидата Дейвиса, але кандидата третої партії сенатора Ла Фолета.

Як кажуть прихильники Ла Фолета, вони звернуть в своїй передвиборчій аґітації головну увагу на східні стейти, які на їх думку будуть сього року рішати вибори.

ДЕБС ЗА ЛА ФОЛЕТОМ.

НЮ ЙОРК, 16. липня.—Соціялістичний провідник Юджін Дебс, голова американської соціялістичної партії, написав сенаторови Ла Фолетови листа, в якому заявляється виразно за кандидатурою сенатора Ла Фолета, бо він „стоїть за правдою".

ОСТЕРІГАЮТЬ ПЕРЕД ТИФОМ.

НЮ ЙОРК, 16. липня. — Нюйорський уряд здоровля остерігає знова населенне перед небезпекою тифу, котрий має ширитися через купанне в брудних потоках та ріках довкола міста.

ПРИМУШУЮТЬ ЩЕПИТИСЯ.

КЛІВЛЕНД, Огайо, 16. липня. — Міський комишенер здоровля примусив всі особи, що живуть в нараженім віспою окрузі міста, нащепитися проти сеї недуги. Округ складається з трох улиць і має до 10,000 осіб.

„ОДІЖ ЗА ДОРОГА".

ВАШІНҐТОН, 16. липня. — Департамент рільництва, обчисляючи кошти продукції одежи, прийшов до переконання, що одіж в Америці за дорога. Бавовняний і кравецький промисел признає, що ціни на одіж за високі, але кождий складає вину за високі ціни на другого.

ЗАСУХА В КАНАДІ ВІДБИВАЄТЬСЯ НА ЦІНІ ЗБІЖА В НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК, 16. липня. — З Канади прийшли чутки, що наслідком страшних засух, що там тепер панують, збіже сього року не допише. Се зараз відбилося на всіх американських збіжевих біржах, де збіже зараз підскочило в ціні о 50 процентів.

ЗНИЖАЮТЬ ПРОЦЕНТ ДЛЯ ФАРМЕРІВ.

ВАШІНҐТОН, 16. липня. — Федеральна Рада Позичок, яка уділює позички фармерам, знижила відсотки від сих позичок з півшеста на пять процентів.

ДОЩІ ГАСЯТЬ ПОЖАРИ ЛІСІВ.

САН ФРАНЦИСКО, Каліфорнія, 16. липня. — Великі зливи, які навістили нині західні стейти, погасили в богато місцях пожари лісів, які почали вже прибирати справді страшні розміри.

Мимо сього, однак, в східній части стейту Вашинґтону та в північнім Айдагу ліси горять далі.

ШИКАҐОВСЬКІ ВБИЙНИКИ БОЖЕВІЛЬНІ?

ШИКАҐО, 16. липня. — Адвокати двох молодих студентів-міліонерів Ловба та Ліополда, які стають дня 4. серпня на суд за вбиттє 13-літного хлопця Роберта Френкса, повідають, що вони будуть боронити обжалованих тим, що вони божевільні та за свої вчинки невідповідальні.

Щоби се доказати, адвокати будуть навіть предкладати судови докази, що обжаловані задумували свого часу вбити своїх братів та своїх батьків.

ПРОВІНЦІЯ САСКАЧЕВАН ПРОТИ ПРОГИБІЦІЇ.

РЕДЖАЙНА, Саскачеван, 16. липня. — При загальнім голосованню над питанием провінціональної прогибіції, прогибіцію побито поважною більшостю голосів.

На місце прогибіції заведено урядову контролю над продажю алькоголічних напитків.

ПРОТИ РОСПОЛІТИКОВАНИХ ОФІЦИРІВ.

МЕКСИКО, 16. липня. — Щоби вже раз покласти конець вічним революціям у Мексику, викликуваним всякими росполітикованими жовнірами, мексиканський уряд взявся тепер за спосіб не давати нікому ґенералови зажити довго в одній околиці. Осідок ґенералів будуть часто зміняти, щоби в той спосіб перервати їх заговори з невдоволеними групами.

ФРАНЦУСЬКІ СУДИ ДЛЯ АМЕРИКАНЦІВ.

ПАРИЖ, 16. липня. — Число американських процесів за розводи перед французькими судами зростає з кождим днем. За нинішній один день внесено в судах міста 4 такі нові позви.

ПРИХОДИ УРЯДУ З ПАНАМСЬКОГО КАНАЛУ.

ВАШІНҐТОН, 16. липня. — За послідний скарбовий рік американський уряд дістав з Панамського Каналу мита в сумі 24 міліонів, 290,000 долярів. Се найбільша сума мита, одержана за котрий небудь рік до сього часу.

ВЕЛИЧЕЗНІ РАБУНКИ.

НЮ ЙОРК, 16. липня. — Розбишаки доконали нині двох рабунків у білий день та забрали дорогих камінів на 100,000 долярів.

ВОЛИТЬ СМЕРТЬ, ЯК БІДНОТУ.

Сиракюз, Ню Йорк, 15. липня. — Тут поповнив нині самовбійство 50-літний А. Назолін, котрий недавно втратив великий маєток та мусів тепер працювати як фармерський помічник.

ВІДДАЛИ ГРАБІЖ.

Повернули до законних власників цінну бібліотеку і архів крехівського монастиря оо. Василіян, забрані свого часу польськими військами і частина старинностей, забраних тимиж військами зі жовківського монастиря. Між тим майном, що прийшло назад в посідання законних власників є багато цінних рукописів, стародруків, ікон і инших памяток української старовини. Всеж таки чимало зі забраних предметів пропало.

ЧУТКИ ПРО ПОВСТАННЯ В РОСІЇ.

РИГА, 16. липня.— Люди, що перейшли західну границю большевицької федерації за послідних кілька днів, оповідають, що в Росії ходять чутки про повстання проти большевицького уряду в північно-західних краях.

Вісти з Ленінґраду потверджують сї чутки. Після сих вісток, повстання мали почaтися рівночасно в околицях міст Вітебська, Твеpу, Пскова, Ленінґраду та Новґороду. Повстанці вбивають комуністичних урядників.

ЛЕТ АМЕРИКАНЦІВ ДОВКОЛА СВІТА.

ЛОНДОН, 16. липня. — Американські летуни прилетіли нині сюди на авіяційні поля в Кройдоні, летівши з Парижа всего три години.

На летничих полях в Кройдоні ждали їх величезні товпи видців, які витали Американців оваційно. Летуни думають відпочати тут перед дальшою дорогою кілька днів.

НІМЕЦЬКІ НАЦІОНАЛІСТИ ГРОЗЯТЬ МІНІСТРОВИ.

БЕРЛІН, 16. липня. — Німецькі націоналістичні ґазети пишуть, що як лондонська конференція не вдасться, німецький канцлер (премієр міністрів) Маркс буде мусіти вступити зі свого уряду.

ПОЛЯКИ УБИЛИ 60 УКРАЇНЦІВ КОЛИ ВІДБИРАЛИ В НИХ ЦЕРКВУ.

Люблин, 27. мая. (Почтою). Дня 25 мая ц. р. в селі Кубрадовині, грубешівського повіту, Поляки відібрали православну церкву в Українців. Українці не давали. Поляки покликали поліцію. Ця дала кілька сальв да Українців — і убила 60 Українців. а до 40 ранила. Церкву відібрав польський ксьондз зількома Ляхами.

ЗНОСЯТЬ ПОДВІЙНЕ ГОРОЖАНСТВО.

ТОКІО, 15. липня. — Японський парлямент ухвалив закон, після котрого на будуче Японець не буде вже міг бути рівночасно горожанином Япану та якоїсь другої держави, як се можна було досі. На будуче всякий, хто прийме чуже горожанство, тим самим стратить горожанство японської держави.

УКРАЇНСЬКА ОЩАДНО-ПОЗИЧКОВА КАСА У ПРАЗІ.

З ініціятиви Української Селянської Спілки, на підставі § 5 п. д. її статута, засновано в Празі Ощадно-Позичкову Касу, членами якої можуть бути всі українські громадяне, що перебувають в ЧСР. Ощадно-Позичкова Каса являється автономною установою, що працює на підставі окремого статуту. По своїм завданням і характері операцій Каса є типовою кооперативно-кредитовою орґанізацією для ширших верств громадянства. Вписове виносить 3 кч., а пай 30 чк., при чім пай може сплачуватись ратами по 5 чк. на місяць. Кождий член Каси незалежно від скількости паїв має один рішаючий голос. Докладнійші звідомлення висилаються на бажання.

БОГАТО СВЯТ.

Є дещо з іронії долі що на просторах радянської влади, яка не признає церковних свят нині є більше свят як в инших країнах. Тому що понеділок є святим днем комуністів, неділя — христіян, субота — Жидів, а пятниця — Магометан, є в РСРС. такі мішані міста, де в тижні святкують аж 4 дні. Хоча би не всі разом, а по черзі — то і не настроює на недільне безділля.

СВОБОДА ПРЕСИ В ПОЛЬЩІ.

Письмо української парляментарної репрезентації, спрямоване на адресу православного митрополита в Польщі Дионізія стало причиною завішення українського тижневика „Наше життя", що появлявся в Холмі. Тижневик завішено за передрук названого письма. Само письмо друкувалось у Львові в друкарні спілки „Діло". Львівська прокуратура пропустила його в цілости і не скреслила з нього „ніже тієї коми", а холмський прокуратор відкрив у ньому страшні проти-польські та протидержавні гасла, що загрожують цілости „річипосполитої". Так то часами вуе другого в надмірній ревности.

ПАЛАТА В ЧЕКЕРС.

Палата в Чекерс, в якій відбувалася нарада Ерріо з Мекдонелдом, має свою історію. Льорд Лі подарував її анґлійському урядови з тим застереженням, що буде вона призначена виключно для ужитку повсякчасного анґлійського премієра. Крім цього лишив Лі відповідний фонд на удержання служби і самої палати. Фондаційний акт між иншим говорить таке: „Тому, що анґлійським премієром може стати незаможня людина, призначую для премієра, перебуваючого в Чекерс, 15 фунтів штерлінґів денно на дрібні видатки за кожний день побуту в палаті". Добре бути анґлійським премієром!

Большевики вже почали кольонізацію України жидами.

НЮ ЙОРК, 16. липня. — Американський начальник орґанізації „Орта" в советській Росії повідомив жидівський соціялістичний дневник „Форвертс", що він дістав уже вістку з Москви, що советський уряд уже почав розділювати Жидам землю на Україні та Криму, переводячи в той спосіб в життя свій плян широкої жидівської кольонізації.

Землю розділюється Жидам у тих околицях, у котрих уже находилися старі жидівські кольонії. Найбільший простір землі розкольонізовуєтьня межи Жидів в околиці порту Одеса.

ЛОНДОНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ВЖЕ ПОЧАЛАСЯ.

ЛОНДОН, 16. липня. — Нині отворено тут в анґлійськім уряді заграничних справ конференцію аліянтських держав для справи звіту знатоків про питанне воєнного відшкодовання.

ОТВОРЕННЄ КОНФЕРЕНЦІЇ.

короткою промовою, в котрій вказав, що на аліянтах яко на побідниках спочиває обовязок завести мир в Европі. З усіх повоєнних питань найважнійше питанне репарацій (воєнного відшкодовання). Для його вирішення зібралася була свого часу конференція знатоків, яка винесла так званий проект Доса. Над сим проектом і має радити отся нова конференція аліянтів. Мекдонал закінчив осторогою, що проект Доса треба брати яко одну цілість.

ОРҐАНІЗАЦІЯ КОНФЕРЕНЦІЇ.

Опісля пішли короткі промови французького премієра Ерріота та привіти делеґатів Італії, Япану й Бельґії. На внесенне сього послідного вибрано предсідателем конференції Мекдоналда.

Роботу конференції почато тим, що розділено її на три комісії. Перша комісія має вирішити питанне, хто має вирішувати, чи Німеччина сповняє свої зобовязання після пляну Доса. Друга комісія буде застановлятися над питанием, як привернути німецьку господарську та скарбову силу, себто як зробити її здібною до плачення довгів. Трета комісія буде розглядати способи, якими будеться переносити німецькі оплати на конто поодиноких аліянтських держав.

По коротких дебатах над способом вибору та розділення сих комісій замкнено ранішне засіданне о годині 1. в полудне, а три вибрані комісії взялися зараз того самого дня до роботи.

СТАНОВИЩЕ АМЕРИКАНЦІВ.

Вигляд конференції, після думок ґазет, будуть залежати від становища, як займуть американські представники. Яко представники Злучених Держав прибули на конференцію Френк Келоґ, американський амбасадор в Анґлії, та полковник Джеймс Лоґен, американський обсерватор в репараційній комісії. Премієр Мекдоналд і премієр Ерріот зверталися в своїх промовах до Американців, підносячи вагу участи Америки. Відповідаючи на їх привіти, Келоґ зазначив, що хоча вони не приходять на конференцію яко повноправні делеґати, все таки американський уряд слідить за вислідами конференції як за першим кроком для полагодження европейського замішання.

АРЕШТИ БОЛЬШЕВИКІВ У СЕРБІЇ.

БІЛГОРОД, Сербія, 16. липня. — З огляду на те, що Третий Інтернаціонал у Москві зарядив оживленне большевицької аґітації по всіх краях Европи, югославянська поліція почала вже робити проти сеї аґітації відповідні протизаходи.

На зарядженне уряду замкнено два дні тому всі робітничі орґанізації, які під покришкою промислової юнії ведуть політичну аґітацію. Вчора знова арештовано всіх секретарів та провідників всіх відділів комуністичної партії. Арешти відбувалися спокійно.

Рівночасно уряд почав остру акцію проти македонських Магомеданів.

СВІТОВА БОРОТЬБА ЗА НАФТУ.

ПАРИЖ, 16. липня. — Сюди приїхав американський полковник Купер, котрий обїздив західну Азію, збираючи матеріяли про боротьбу за персидську нафту.

Після його звіту, за персидську нафту бються не одні Анґлійці та Американці, але й Росія.

НОРВЕҐІЯ ЗАДЕРЖУЄ ПРОГИБІЦІЮ.

ХРИСТІЯНІЯ, 16. липня. — У норвезькім парляменті велася від кількох днів жива дебата над питанем прогибіції.

Справу розглядано головно з фінансового боку, бо міністерство скарбу виказало 30 міліонів корон недобору, які воно сподівалося дістати з податку на горівку, а не дістало. Посли з лівиці предложили пропозицію нового податку від горівки, але коли вони заявилися за задержанием прогибіції міністер заявив, що плян не дасть бажаного висліду та відкинув плян. Підчас голосовання більшість послів заявилася за задержанием прогибіції.

Тоді міністри заявили, що вони зречуться свого уряду, якщо висша палата парляменту заявиться за задержанием прогибіції. Мабуть тоді наступити радикальний кабінет.

ВЖЕ УВІЛЬНИЛИ ДЕ ВАЛІРУ.

ДАБЛИН, 16. липня. — Нині випущено з тюрми Рамона Де Валіру та Остина Стека, головних провідників руху за повною самостійностю Ірляндії від Анґлії. Перед тюрмою не було ніякої демонстрації, як випускали на волю.

Других прихильників сього руху, що находяться в тюрмі, випустять до 24 годин.

"SVOBODA" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сити і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

В Канаді належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

РОСІЙСЬКИЙ ГОЛОД І ЕВРОПЕЙСЬКА РЕВОЛЮЦІЯ.

З Росії доходять вісти про тяжке економічне положенне. Положенне Росії, як се видно зі самих большевицьких ґазет, просто страшне. Тяжко там живеться і селянам і робітникам, які буцімто мають бути панами сеї держави. Від завороту назад до комуністичної політики, проголошеного послідним комуністичним конґресом, стали замикати фабрики, а робітники сотками тисячів потратили роботи. Після врядових обчислень большевицьких комісарів тепер малоби бути в Росії близько два міліони безробітних, — як на Росію, просто застрашаюче число.

Селянам не йде краще. Всі большевицькі ґазети заповідають з острахом голод. Сподіються навіть, що сього року голод буде ще страшнійший, як голод з 1921. та 1922. року. Як попередний голод, так і сей, викликали в части природні, в части суспільні умови. З одної сторони, засуха, а з другої сторони, нездарність комуністичних комісарів та злобність большевицької економічної політики.

Про сю злобність комуністичних комісарів найкраще свідчать заходи, які вони тепер роблять з огляду на голод та безробіття. Здавалобся, що страхіття нового голоду розбудять хоч останки людяности в озвірілих урядниках. Здавалобся, що хоча тепер, в обличу смерти, заглядаючої в очи десяткам міліонів робітників та селян, сі, що себе величають заступниками селян і робітників, задумаються здоровим розумом над ратунком загрожених — не душ, а народів. Здавалобся, що хоча тепер вони кинуть свої возлюблені теорії та станчть думати про людий більше, як про свої бздурства. Можнаби ждати, що вони зараз замовлять хліба на випадок голоду, віднесуться з прозьбою о ратунок до чужих держав, що небо й землю рушать, щоби лишень нещастю запобігти.

Тяжко помиливбися той ,хтоб сподівався таких річий від большевицьких комісарів. Хто ждавби від комісарів, що вони будуть заховуватися як люди. Комісарі людяні чувства потратили вже на стільки, що навіть вигляди смерти десяток міліонів невинних людий ніяк їх не зворушують. Голод безробіття вони вважають важними питаннями але лишень на стільки, що через них вони легко можуть втратити владу. В голоді міліонів людий їх цікавить лишень те, що зголоджені люди можуть бути доведені до крайности та з голими руками кинутися на зоружених звірів, що тільки крови безвинно поляли. Чим лячнійші вісти приходять з усіх усюдів „робітничо-селянського царства", тим більше вони радяться не над тим, як помогти безробітним та голодуючим, але як вратувати свою владу перед гнівом обуреного населення. Коли засуха захоплює щораз більші й більші простори Росії та України, коли безробіття викидає більше й більше робітників, тим пильнійше вони відбувають засідання над тим, якби то вратуватися перед народним гнівом.

Для вратовання своеї влади придумали вони нову хитрість. Треба викликати повстання в европейських краях. Очевидно, сі повстання ніякого висліду для тих країв мати не можуть, бо комуністичний рух у них зовсім ослаб. Однак вони мати можуть значінне для большевизму в Росії. Большевицькі комісарі будуть могти показати на сі повстання населенню Росії, як воно з гніву на комісарів буде зуби затискати, та сказати, що й другі народи хочуть такого самого порядку, який панує в Росії. Большевицькі ґазети не пустять зі заграниці вісток кромі тих, що будуть подавати те, що большевицьким комісарам потрібно. Населенне буде жити в переконанню, що слідами Росії йдуть вже другі народи Европи. Через те їх охота до повстання охолоне. Большевицький уряд буде вратований. Згинуть вправді міліони людий, яких можнаби вратувати, якби тепер місто братися до ратунку большевицьких комісарів братися до ратунку голодучих та безробітних, яких можнаби вратувати, якби гроші, що підуть на оплачуванне большевицьких агентів на викликанне нібито повстання [illegible] комісарі не потратять своїх [illegible] посад. Се [illegible] комісарів головна річ. Коштом життя й мук міліонів людий буде знова куплена роскіш комуністичних комісарів.

ІТАЛІЙСЬКІ ФАШИСТИ А УБИЙСТВО МАТТЕОТІЯ.

(Оригінальна допись „Свободи" з Відня).

I.

До найбільше інтересних обявів з часів по закінченню великого світового военного змагання належать безумовно два: **большевизм та фашизм.** Перший виплив на верх в цілком иншім підсонню і у народа з цілком иншим темпераментом, як другий. І хоч їх провідні ідеї засадничо [illegible] бе ріжняться, то одно вони мають спільне: знехтованне волі загалу, зглядно більшости народа, та подоптанне всіх провідних ідей демократизму. Одна і друга орґанізація опираеся на террорі, на ломанню волі більшости народа при помочи насильства, одна і друга має то до себе, що мов магнет залізні пилинки притягає до себе ріжні злочинні елементи. Писав колись великий німецький письменник Фрідріх Шіллер, що: **отце є проклоном злого вчинку, що він дальше плодючи мусить родити знову зло.** Чиж богато треба шукати за примірами? Ось якийсь нещасливець зважився на крадіж і нічю вибирає вікно в чужім помешканню, щоби украсти та з собою забрати, щоціннійшого попаде під руку. На лихо в дотичній кімнаті хтось спить та збуджений стукотом кличе ратунку. Злодій зі страху щоби не попасти в руки власти, кидається на кличачого, хапає за горло, задушує на смерть. Людина вибралася на крадіж, а з неї зробилося — душогубство.

І з всяких політичних злочинних насильств — мусять дяльші злочини повставати. Вони взмагаються, їх число росте та збільшаєсь, як та кульочка снігу кинена з високої гори долів, котра збільшуючись по дорозі стає остаточно величезною лявіною, що засипує цілі села. — Гарно то сказати: **„диктатура пролетаріяту"**, але що з цего вийшло остаточно в практиці? Вийшла **„диктатура над пролетаріятом"**, панованне одної оліґархічної кліки, котра щоби удержати якнайдовше своє безконтрольне, власновільне панованне мусить хапатись таких кровавих способів та інституцій як „Чека", або як „гну" з їхніми звірськими практиками, як масові розстріли, тортури та таке инше.

Правда і це, що ту свою „диктатуру пролетаріяту" старалися большевики убрати в ріжні гарні фрази, що вони обіцювали знести в Росії капіталістичну систему і т. ин., але в практиці вийшли ті всі старання досить траґі-комічними, зійшли з початку на демаґоґічну фразу „грабуй награблене", а далі на „неп", котрий по хвилі завішення — зістав на послідним (13-ім) зїзді рас. комун. партії знову допущений в цілій своїй красі. Однак гарні фрази не годні затерти і змести з лиця бідних російської та української земель тих соток тисяч злочинів, до котрих почин дали власне великі спасителі людскости большевики.

Правда — під цим оглядом стоять італійські фашисти далеко поза большевиками, а то тому, що раз італійський нарід стоїть взагалі на вишім уровени культурнім, як російський, а другеє фашисти не мають такої безграничної фізичної сили в своїх руках, і в Італії помимо їх насильств, помимо, що всі злочинні елементи масою посунули в їх ряди — всетаки є ще досить простору і для других, опозиційних партій, а свобода преси не зістала ще так брутально подоптана ногами як в царстві „стенки" та „чека".

Будь що будь — в Америці є меньше заінтересованне фашистами як большевиками, бо тих послідних у формі ріжних „комхлопців" мають там наші люди під боком, і мають з ними не мало до роботи. — Та всеж таки, коли цілий світ в послідним місяци так заінтересувався справою упровадження та замордовання посла Маттеотія — не зашкодить запізнатися і нам близше і з тим, як кажуть Москалі „урядом" повоенних часів, що народився вправді в Італії, але знаходить охочих наслідовників і деинде.

А щоби не повторятися — зазначу вже на отсім [illegible] питанню, так що до фашистів, як і що до большевиків є не так це, як і з яких причин — скажу по покутськи — вони виріскались*), але радше питанне: як, в який спосіб, і серед якого історичного акомпаніяменту вони остаточно зійдуть з історичної сцени, в який спосіб одна і друга язва людскости зістане нарешті зліквідована.

Цего очивидно придвидіти не можна і годі також бавитись в безплодне пророкованне. А всеж таки — для тих, що доживуть одної чи другої хвилі буде це не аби яке видовище. Можна би лише висказати це побожне бажанне, щоби так одна, як і друга ліквідація відбулася з як найменьшим проливом крови, хоч річею самозрозумілою є, що цілком „на сухо" тут не обійдеся, і що чим більше крови полилося з вини чи то большевиків чи то фашистів, тим більша і ґрунтовнійша кара жде на них. Так звана історична Немеріс є безглядна а злочини, котрих допустилися і допускаються одні і другі є за великі, як щоби історія могла їх пустити цілком в непамять, без всякої сатисфакції для почуття — правди і права.

Др. К. Трильовський.

*). Повстали, появились.

ПОЛЬСЬКІ ПЛЯНИ.

Краківська польська ґазета „Час" довідується про засіданне політичного комітету польської Ради міністрів, на котрім раджено над введенням у життя автономічного статута для Східної Галичини й утворення українського університету. Комітет думає, що закон з 26. IX, 1922, про автономію воевідств у Східній Галичині муситься безуслівно перевести перед передвидженим у сьому законі найдальшим реченцем, себто перед 25-им жовтня 1924. Польща не може наражуватись на закид, говорено там, що не сповнила своїх зобовязань у відношенню до Ради амбасадорів і Ліґи Народів.

У справі отворення українського університету політичний комітет ради міністрів думає, що й ся справа повинна бути полагоджена згідно „з буквою і духом закона". Дух закона вимагає отворення університету у Львові, а не в якімось иншому місті, і так лише розуміли великодержави сей закон.

Першим корисним вислідом праць комісії знавців у справах окраїн, пише далі сей дневник, слід уважати готовий уже проект про урядову мову. Оконечний проект, опрацьований міністром внутрішніх справ, устаює можливість уживати в кореспонденції і взаєминах із властями у східних воевідствах мов: української, білоруської, російської і литовської. Проект внесеться до сойму в перших днях липня.

К. Лавріновіч.

НОВА УКРАЇНСЬКА ПОЕЗІЯ.

(Нарис)

Доба переспівів Шевченка давно вже минула. Так само минула дбоа голосних гасел галицької „Молодої Музи" та київської „Української Хати", відгуки яких чуються лише в доморослих аматорів поезії, які друкуються на сторінках „аполітичних видань для народу", або появляють ся на світ „накладом автора".

В минуле також відходить і Муза пізніших. Ті угруповання, що викликало в перших роках революції, як — „Музатеї", „Мистецтво", й „Боротьба", з лона яких вийшли — Дмитро Загул, Павло тичина, Яків Савченко, Олекса Слісаренко, Михайло Семенко, Володимир Ярошенко, Володимир Кобилянський, В. Єланський, В. Чупак, та богато инших, — також стали власністю історії.

Частина їх, як от Михайло Семенко, Яків Савченко, Олекса Слісаренко та Володимир Ярошенко — „Пан-футуристи"; Дмитро Загул — неоклясик; Павло Тичина та В. Єланський — просто в „чарті", а Володимир Кобилянський та Василь Чупак відійшли в „країну нетутешню". —

Першого зборов голодний тиф, а другого — біла контрреволюція...

Та творчий рух, який почався з перших днів революції, змагається ще й досі й українська лірика чим далі, тим більше зростає дількістю нових авторів, які частинно гуртуються коло „Гарту" та „Плуга", а частиною зістаються „дикими".

Між цими „дикими" перше місце займає **Максим Рильський**. Зявився він із книжечкою „на білих островах" ще в 1911 році, але, як на початку революції, так і тепер усе стоїть осторонь і ні до якої сучасної літературної течії себе не причислює.

Його дальші збірки „Під осінніми зорями (1919), „Синя далечінь (1922) і „Дві поеми" (1924) зраджують непоправного естета, „чистого" лірика та досконалого майстра форми. — „Він один з небогатьох, що зріклися сучасностиі не бажають знати „шумних шляхів життя", „акторських" жестів і викриків її діячів".*)

Свою позицію, що до сучасних уґруповань Максим Рильський зазначив досить яскраво:

„Звичайно про Довейка і Домейка
Тепер писать,— то бувби кепський тон.
Тепер на місце квітки й соловейка
Звитяжно стали криця та бетон.
Я згоджуюсь: і Галя і Зюлейка —
Давно набридлий і нудний шаблон...
Та чую небезпеку і з бетоном,
Що стане він, а може став шаблоном...**)

В поемі „Крізь Бурю і Сніг" — жорстоке ридання сучасности, в чому деякі радянські критики вбачають „перелом", але в дійсности ніякого „перелому" з ним не сталося. Є лищ гостре чуття і ще гострійший „образ контрастів", що порушує звиклий для поета епічний тон і часто зривається несподіваними дисонансами.— Максим Рильський зостається „диким". „Дикими" також, (хоч і не зовсім!), є неоклясики, головно — Дмитро Загул, П. Филипович, В. Атаманюк і до деякої міри Я. Мамонтів.

Творчість їх не торкаючися форми, яка визначається своєю витонченістю, замикається в колі етики, символистики та фильозофичних споглядань, що межують з містцизмом. Цикль поезій „Марія і Мара" Дмитра Загула — апокаліпсис наших днів. Збірка поезій П. Филиповича „Земля і Вітер" також символистика, але забарвлена модною „політичністю", як от:

„А там в (?) вигнанні
Грузують Юди:
Це дні останні,
Ви вже не люди"...

Чому саме вони мають бути Юдами, коли самі в „вигнанні", і чому мають глузувати з того, що очевидно і в них болить,— це вже секрет автора. Ми констатуємо факт звичайної „агітки". А шкода бо шановний автор не тільки добрий майстер, але й справжній поет.

В. Атаманюк ще й досі закритий „вуалькою непроглядности," а то тому, що як сказав якось про сучасних поетів критик С.Єфремов: „Розподілити наших письменників по загальновживаних рубриках — праця далеко не легка і навіть не завжди можлива". — В. Атаманюк друкується одночасно в „червоних" і „жовтоблакитних виданнях"...

Що до Д. Мамонтова, то він, як поет, відомий уже з 1913 р., коли друкувався в київському „Сяйві". Тепер друкується в „Червонім Шляху", а харківське видавництво „Рух" випускає у світ його збірку — „Вінки за водою".

Цілком „свійськими" є „Пан Футурист", „Гартованці" та „Плужане".

Перші: М. Семенко, О. Слісаренко, Я. Савченко, В. Ярошенко, Мик. Терещенко, Георг. Шкорупій, та Мих. Щербак.

Всі разом ведуть революційний перед, хоч ранійш шляхи були в них ріжні.

В той час, як Мих Семенко був уже відомим „кверофутуристом", Яків Савченко знаходився у владі чорних символів і проклинав сонце, Слісаренко тужив на березі Кастальському. В. Ярошенко вдивлявся у „Світотіни", а Мик. Терещенко блукав по „безкрайому полю" і шукав там „забуту в кровлі хоругов"...

Тепер вони разом із Гео Шкорупієм та Михайлом Щербном, усі „літературні революціонери. Їх спільний жовтневий збірник, який вийшов накладом В-ва „Гольфштром", свідчить про це як найкраще, бо він більш, ніж „проклямація".

Далі — другі і треті, цеб-та ті, що в „Гарті" та „Плузі".

Між ними наче вісь Павло Тичина.

Він ще й досі зостався найбільшим з усіх сучасних поетів, а його поезії є найориґінальнійші, що не мають собі рівних навіть у російській літературі.

Правда після його перших збірок, „Соняшні Клярнети" (1918), „Плуг" (1920), та „Замість сонетів і справ" (1920), остання збірка „В космічній оркестрі" (1921) і поема „Сковорода" значно слабші, а то тому, що поет піддався духові часу й кинувся зі сфери „музичности" в сферу „фільозофування" і так став навіть „політичним аґітатором".
ній!".

Це так про українську політичну еміґрацію в Европі. Уявляти собі революцію не інакше, як із музикою, а Европу вважати лише „пивною", це в більшій мірі помилкове уявлення...

Цілком зрозуміло, що в часи переможного руху революції, коли богатьом марилася невідома ще в світі мова „інтеррес-публики", Павло Тичина, як посвідчування, не міг зостатися байдужим. То-ж був час, який породив цілу низку нових співців, які враз із Тичиною й Еланським розопочали новий етап дальшого розвою сучасної української лірики.

Хід революційних подій на Україні зі всього свого дужого гону зупинився на творенню нового державного життя і це життя породило низку нових творчих сил, які до того часу буяли десь у глибинах революції. Без вагань і без задуми виступила перед нами цілко нова ґрупа поетів — співців жорстокої змістом і надійної розмахом сучасности. Ще два-три роки тому, з такою „урочистістю" розвінчувалися „Музатеїцями" всі „Молодомузівці", ніхто навіть не чув про те, що є десь щось цілком инше. Тільки поява Василя Чумака, що яскравим метеором осліпила й здивувала на мить усіх „собі певних", заставила озирнутися в бік революції і прислухатися до її шумів...

(Конець буде).

*) Проф. Олександер Білецький: „Двадцять років нової української лірики". „Плуг", літер. альманах. Збірник перший. Харків, 1924.

**) „Дві Поеми", В-во „Червоний Шлях", арків, 1924. Стор. 4.

ПРО НАУКОВУ ПРАЦЮ НА УКРАЇНІ.

Львівське „Діло" одержало цікавий витяг з листа молодого професора одного з українськи університетів (по старій термінольоґії — доцента), який пише свому товаришеви - еміґрантови в Берліні ось що:

„У нас вся інтеліґенція і богато инших стоять на радянській службі. Я був учителем, перекладчиком, публіцистом і врешті тепер я є науковим робітником. Тепер можна такій людині, як я мати добру посаду , досить отримувати, мало робити і т. д. Але з однією умовою, треба прийняти певні погляди, точно означені. В громадських, природничих, математичних науках все тепер реґляментується з гори; про Айнштайна, гомоґенезіс, невклідову математику балакати зовсім не можна, не кажучи вже про історичні терорії. І не тільки треба прийняти вказані погляди, але фанатично на випередки з иншими скрізь демонструвати. Поки що людей невтральних ще якось терплять, але щодня все більше і більше звільняють з посад і замінюють зовсім нездібними, невченими, але „відповідними". І чм би вони не були, хоч якимось рахівником або викладачем німецької мови, раз вас побачили в церкві і т. и., — то вже там не має місця на посаді. І всіх ця доля чекає, хтоще тепер сподіваться утримати свої культурні здобутки, свою висшість. По суті вся наша братія займається проституцією (даруйте на слові), прилюдно маніфестуючи одне, внутрішньо не приймаючи цього та безсильно лаючись".
де і як більш чутливі люди шукають порятунку від такого становища.

У томуж листі є вказівки на поважні неприємности, які доводиться переносити письменникам, коли виникає підозріння, що вони пишутьу закордонній „буржуазній"пресі. Це заборонено!

Інформатор ще в одній справі звідомляє свойого приятеля: він свідчить, що серед інтеліґенції вищих шарів помічається чималий інтерес до фільософічно релігійних питань.

ОБЛИЧА МОРСЬКОГО ДНА.

Поверхні всіх вод (моря й океани) займають 71.7 процент цілої поверхні землі, цебто около 365 міліонів квадратових км. А дно цієї великанської водяної поверхні майже не звісне нам. Техніка не поступила ще настільки наперед, як цього хотіли би деякі люде, які змальовують нам морське дно в своїй фантазії. Коли люде могтимуть будувати такі підморські човна з прозорими стінами і плисти ними на саме дно морських глибин, дізнаємо цікаву незнану досі часть земської кулі.

Перед якими 70—80 роками люде взагалі не мали поняття про морські глибини. Щойно як після 1850-го року почали закладати каблі, мусіли мірити морські глибини. Тут немало заслужилися Англійці й Американці. Й инші народи розвинули доволі велику діяльність на своїх морях. Так помало почали творити **підморську географію.**

Досі пересічною морською глибиною вважали 3500 метрів. Найбільші, змірені, глибини є: на Спокійному Скеані (9780)., на Атлянтійському Океані (83. 40 м.), Індійському Океані (6. 459 м.), Південному Ледяному морі (5733 м.), Північному Ледяному морі (3800 м.), Коли візьмемо під увагу, що чоловік продістався найглибшою копальнею 2133 метри в нутро землі, а летунови вдалося досі осягнути найбільшу висоту 10.518 м., то можемо собі уявити, що значать насведені морські глибини.

Цікаво, що найбільші морські глибини відповідають найвисшим горам. Ці найбільші глибини находяться недалеко суші, а не десь посеред океана. На спокійному й Індійському океані не змірено ще всіх просторів. Наука може стрінутися іще з ріжними несподіванками.

Загально думають, що дно отвертих океанів (котрі не мають островів), можна вважати зовсім рівним. Та то тут то там натрапили на заглиблення, великих розмірів, на гірські склони. Крім цього і посеред морських рівнин є самітні гори, стіжки, яких каміння вульканічного походження. Знаних є таких стіжків около 40, понайбільше на південному Спокійному океані. Де береги океана низькі, а й сам океан не дуже глибокий, там вигляд морського дна похожий на поверхню землі даної околиці.

Чоловік старався розслідити тайни цих морських глибин. До війни морські глибини розсліджувано доволі простим способом. Щойно світова війна з підморськими човнами посунула цю науку значно вперед. Американський фізик К. Геєс придумав прилад до міріння морської глибини при помочі звука. Тим апаратом можна на протязі кілька хвиль сконстатувати морську глибину. Американський морський уряд вислав торпедовець „Стюарт", щоби такою методою змірив глибину Атлянтійського океана від пристані Нюпорт на Ровд Айленді аж до Ґібральтара. Корабель денно мірив сто місць, загалом 900. Вкінці зладив начерк розсліджених частей океана. Кораблі „Гол" і „Дорей" мірили дно Спокійного Океана. Вони відкрили один зовсім незаний досі гірський ланцюх 160 км. довгий на південий захід від Сан Дієґа (у Каліфорнії). Так мало помало установлять облича всіх океанів.

Як усі течі, так і морську воду не є легко стиснути. Але що такі величезні скількости морської води мають і величезний тягар (вагу), то вони стискають значно долішні верстви води. Так прим: густота води на поверхні виносить 1.028, то в глибині 1000 метрів зростає до 1.033, у 3.000 метрів глибини — 1042 густоти, у 5.000 метрів глибини до 1.052 густоти, у 10.000 глибини — 1.077 густоти. Пересіча густота всіх морей виносить 1.036.

Обставина, що морська вода стискається, має для морської техніки цю користь, що збільшується скорість голосових филь. Ця скорість є 4 і пів раза більша як у воздусі, цебто 1450 метрів на секуду. Тому кожен шум у морі чується дальше як у воздусі. Звинні морські сотворіння можуть завдяки цьому завчасу втечи перед неприятелями, яких пізають по звуках води. Тому рибалки, щоби зловити рибу мусять бути підчас ловлі зовсім спокійними, не розмовляти.

Прозорість морської води в теплих частях океана більша, а таксамо в цих частях, що є віддалені від побережжа. В Атлянтійському океані проміння досягло глибини 66.5 метр., у східному Середземному морі 40 до 45 метрів, а в Східному морі ледви 20 до 22 метри. Фотоґрафічні плити запускали і до глибини 600 — 900 метрів і відкрили сліди освітлення. Приміри з нурцями (водолазами) доказали, що у глибині 25 метрів їх око вже дуже слабо розпізнавало окруження цієї морської глибини. З цього виходить, що морські сотворіння і в горішних частях моря, розяснюваних денним світлом, жиють як у мраці.

Коли з часом сконстатується точно глибини моря, буде можна теж і докладнійше розслідити звіринний і ростинний світ на дні моря.

—o—

СВЯТКУВАННЯ ПАМЯТИ ПИКУЛИЦЬКИХ ГЕРОЇВ В ПЕРЕМИШЛІ.

—o—

Як щорічно, так і тепер у неділю 22. червня відбулося в Перемишлі врочисте святкування памяти борців за волю що згинули в польському таборі для інтернованих і полонених у Пикуличах під Перемишлем у роках 1919—1920. Старосто в Перемишлі дало дозвіл тільки на чисто церковний обхід свята. Підчас походу й на самих могилах заборонено співати світські національні пісні (навіть український гимн), на могилах не вільно було промовляти світській людині, тільки священикові дозволено виголосити чисто церковну проповідь, у поході не вільно було нести вінків з надписами ані з національними українськими лентами. Одначе, не зважаючи на ці всі обмеження й заборони та на сконсиґнування великих відділів поліції, свято випало дуже величаво, хоча може й скромнійше як торік. В процесійному поході взяло участь до 7000 люда: процесії з всіх церков перемиських і близьких сіл, члени всіх місцевих українських товариств, довгі ряди шкільної дітвори й молоді, в кінці непроглядні маси населення. Селян не було богато, бо деяких процесій із сіл не пустила до міста поліція, що вартувала коло міських рогачок.

На могилах борців за волю зложено кілька сотень вінків. Патріотичну проповідь виголосив гарно крилошанин о. Мриц. Після відправлення панахиди й виголошення проповіди похід вернувся до міста.

Хоча характер цілого святкування був майже зовсім церковний, але гарне враження з нього переходило межі обрядового свята. При цій нагоді хочеться згадати одну сумну річ: за повних 4 роки українське громадянство Перемишля й перемиського повіту не здобулося на поставлення бодай скромного памятника на могилах у Пикуличах. Майже поруч із могилами аших борців є могили Денікінців, на яких находиться один памятник, хоч веневеличкий і не дуже гарний. А на наших могилах крім тимчасово поставленого березового хреста нема нічого, ані памятника, ані напису ніякого ані огорожі!

Ф.

B. Будзиновський.

В ДОРОЗІ ДО СВОЇХ

Історичне оповідання (свобідно за Майом).

(3)

Втраві лежить чоловік, — сказав. — Кільканайцять кроків ліворуч лежить другий... Проворуч також один... Раз... два... три... чотири, пять. Є їх пятеро. Мабуть буде так, як Нуман каже. Тепер ще день отже Перси могли би конокрадів доглянути. Ждуть, аж ніч позволить їм непомітно підсунутися під перське леговище...

Міркую, — Ліндсай промовив, — що як ми вже маємо наші коні, то наймудрійше було би не гаяти часу, вторкаючи наш ніс не в наше діло. Перси мабуть повнолітні, нехай самі сокотяться. Впрочім, а нас досить буде, як сполошимо конокрадів і перестережимо Персів, не рухаючися з сего місця.

Правда ваша. Зробім се і їдьмо далі. Лише се треба зробити якось так, щоби зійтися бодай з одним конокрадом і сказати йому, що за рікою їх ватажок привязаний до дерева.

Нащо?

Щоби вернули до него і увільнили його.

Сховайтеся всі в кущі,— Ліндсай сказав. — Я один виїду з кущів і свисну так, що почують не лиш конокради, але й Перси. Почувши свист конокради, очевидно, оглянуться поза себе. Бачучи мене одного, ще й в тій стороні, де лишилися їх коні, прийдуть до мене. Будуть гадати, що кличу їх. Тоді ви вийдете з кущів і скажете їм, що треба.

Що вони до нас прийдуть, не скажу. Може не повірять, що ви один. Я гадаю, що відси можна буде підійти до них на пару кроків. Не думаючи, що хтось за ними звертаючи всю свою увагу лише в сторону леговища Персів, жаден з них не оглянеся поза себе. Оглянуться хиба аж тоді, коли почують сапане наших коний. Рушаймо! Кождий з нас нехай возьме одного конокрада на мушку, щоби їх випередити, наколиби їм прийшла гадка стріляти до нас. Як станемо і я дам вам знак, ви свиснете. Кождий взяв у руки мушкети і товариство рушило вперед. За хвилину були за конокрадами не далі, як на пятьдесять кроків. За кождим, в траві лежачим конокрадом станув один їздець, з мушкетом зверненим до конокрада. Юзуф звернувся до Ліндсая і показав [illegible] вклав в уста палець і свиснув. Свиснув так, що його сусідам праворуч і ліворуч аж в ухах залящіло. Всі конокради схопилися нараз на рівні ноги і озирнулися.

Рушниці на землю! — Юзуф кроикнув, — а ні, то стріляємо!

Пять рушниць впало в траву.

Всі сюди, до мене! Але живо!

Всі конокради підійшли до него.

Ваше щастє, що наші коні назад в наших руках, — Юзуф промовив до них. Ми вас карати не будемо. Йдіть собі з Богом. Ваші рушниці лишаться, покищо, тут в траві. Ви йдіть насамперед за ріку. Там знайдете вашого отамана привязаного до дерева. Увільніть його і верніть по свою збрую.

Чому тепер не позволяєш взяти збруї?— спитав один конокрад.

Бо ви засілиб на нас і декого почастувалиб оловом. Заки знайдете вашого отамана і заки вернете сюди по рушниці, ми вже будемо безпечні і ваші рушниці не будуть нам грізні.

На підліссю показалися якісь фіґури, — Ліндсай звернувся до Юзуфа.

Юзуф глянув туди крізь шкло.

То Перси, — сказав. — Заалярмував їх ваш свист.

Чи можемо відійти? — спитав один конокрад.

Можете. А нехай вам більше не забагається наших коний. Як ще раз впадете в наші руки, то живі з них не вийдете!

Конокради пустили ся бігцем і по хвили щезли в кущах. Юну ліса.

зуф звернув люнетку в сторо-

Перси, що показались були на краю ліса, щезли, — промовив відіймаючи руку від ока.—

Лишився тільки один. Не довіряють нам. Тоді один мабудь їх вартовий. Нам треба би доконче знати, які то люди. Може ще гірші, ніж ті конокради.... Не хочуть вони до нас, то ми мусимо до них. Знаючи що вони там, нам нічого боятися їх. Коли пять Туркменів не боялося йти на них, то ми не будемо боятися йти до них, ще й не з таким лихим наміром, як прогнані нами Туркмени.

Товариство рушило. Коли вартовий під лісом зміркував, що товариство йде до него, рушив їм навстріч. В половині дороги вони зійшлися. Перс перший поздоровив їх.

Ти не сам тут — Юзуф промовив до него. — Перед хвилею ми бачили під лісом ціле товариство. Де вони тепер?

Перс замнявся. Не знав, що відповісти.

Ти гадаєш і твої товариші гадають, що ми не бачили вас, хоч би ви нас побачили? Ти гадаєш, що ви могли побачити нас, бо ми сиділи на конях, отже були більші. Ви, стояче на власних ногах, ще й по пояс в траві, були, на твою і твоїх товаришів думку для нас на таку просторонь не видимі Не так? Ви справді бачили мене?...... тоді, коли ще були там, цілком в долині?

Юзуф виймив зза пояса люнетку і показав її Персови.

Чи ти коли бачив таке? — спитав.

Тепер вірю, що ти бачив мене.

Не лиш тебе, але всіх тих, що були з тобою пі лісом... Хто вони?

То родина Персів. Іде з Персії до Адами... Брат іде до брата. я з його служби. Окрім вартового ціле товариство спало. Пробудив нас свист і ми вийшли з ліса подивитися, хто, чи що своще. Мій пан також має такі шкла, котрі несуть зір на край світа. Побачивши вас, лишив мене на варті і сам пішов приготовити оборону леговища.

Нас не потребуєте боятися. Ми спокійні мандрівники, що по дорозі нікого не займають. Впрочім вас більще. Нас лише пять. Ваших під лісом я бачив, чи не шість. Мабудь ще й у вашім таборі дехто лишився був.

Лише пять? — Перс замітив недовірчиво.

Не бачиш?

Та бачу. Але... наш пан нарахував вас девять, чи десять... Ви не всі тут.

Бо ваш пан дорахував до нас ще чотири злодіїв, котрі підкрадалися до ваших коний. Взагалі до вашого добра. Як би не ми, то злодії були би добре обловилися, бо ви як і я добре зрозумів вас, спали... В білий день спали.

Ми спали в енды, бо їхали цілу ніч.

Може би ви мені розказали дещо з тої розмови, — перебив Ліндсай. — коротко: вороги, чи приятелі?

Я ще розмови не скінчив.

Юзуф відгризся. — отже ще не знаю, що буде: побємося з ними, чи будемо приятелювати.

Треба було ідучи між Турків навчитися по турецьки.

Мені сего не треба.

Я Інґліс. І маю гроші. Можу мати дільки драґоманів, кілько з Вавилону розійшлося язиків.

Вертай до твого пана, — Юзуф звернувся о Перса — і перекажи йому все те, щ очув від мене. Ще й те перекажи йому, що я турецький мірі-і-ліно. Моє імя Кара Юзуф, Як схоче, щоби я відвідав його, то ти вийди на край ліса і дай нам знак. Ми тут будемо ждати найдовше чверть години. Як до тої пори не покажешся ти, або хто инший, поїдемо далі туди, куди нам дорога. Ми їдемо на Анґору.

Перський вартовий відійшов. Юзуф скочив з коня і ляг в траву. За його примірoм пішла решта товариства.

Може ті Перси, як вони великі пани, будуть мати добрий перський тютюн, — промовив Ліндсай. — Я купив би. Добре заплачу. Перський тютюн то роскіш.

(Дальше буде).

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Тов. Укр. Клюб Поступовий, від. 70, повідомляє всіх своїх членів, що місячний і піврічний мітинґ відбудеться в суботу, дня 19. липня о год. 7. вечером в гали Народного Дому під ч. 72 Моріс Ст. Кождий член обовязаний прибути на згаданий мітинґ позеже є важні справи до полагодження. Рівночасно кождий член повинен придбати бодай по одному новому членови зпоміж своїх краянів або приятелів, а то можна зробити дуже легко, лишень щоби члени почувалися до обовязку, що вони повинни орґанізувати других, так як їх зорганізовано другими старшими членами, не позваляйте своїм кревним і знакомим жити одинцем, а лучіть їх до товариства, котре в часі недуги або старости стане їм найбільшим приятелем, як рідний батько або мати своїм дітям. — Антін Онисик, секр.

АЛЕНТАВН. ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147, повідомляє всіх своїх членів місцевих і позамісцевих, що піврічний мітинґ відбудеся в неділю, 20 липня о годині 2-ій попол., в гали парафіяльній під ч. 803 Фронт Стріт. На сей мітинґ всі члени мають явитися, бо є важні справи до вирішення. Котрий член довгує має свою належитість виповнити, бо в противнім разі буде суспендований. Рівнож котрий член не явиться на сей мітинґ буде караний після статута. — С. Сами, пр.; В. Ракочий, кас.; І. Заац, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Бр. св. Михаїла, від. 209, повідомляє, що піврічний мітинґ відбудесь о 7 год. вечером в понеділок, 21. липня в гали церковній. Буде справозданне 6-місячних приходів і розходів. Не явившийся член заплатить кари 50 ц. а урядник 1.00. — Теодор Скрипочко, предс.; Мих. Дмитрів, секр.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ДОПИСІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

На парохіяльнім пікніку в Ню Йорку дня 13-го липня б. р. пані М. Скубова дала на вигравку ляльку в українськім строю, з чого прийшло $14.52. З сеї суми посилаєся на Захоронку в Тарнополи для военних сиріт $12.00 через Обеднання а $2.52 ужиєся на оплату пересилки одежі і харчів для тихже сиріт. Одіж і харч приспособила і висилає сама п. Скубова. При сій нагоді пересилає вона також до Обеднання свій річний Народний Податок в сумі $3.00.

Наші українські женщини мають гарний примір до наслідування.

Українка.

ПОДЯКА

Я низше 5підписаний член відділу 70. в Джерзи Сити, Н. Дж., складаю сердечну подяку Вп. Гол. Урядови У. Н. Союза за виплату мені запомоги з фонду убогих ізза моєї тяжкої слабости серцевої, яку мені У. Н. Союз виплатив в сумі 75.00. Сердечну подяку складаю місцевим урядникам і членам Товариства Укр. Клюбу Поступового, за запомогу з каси товариства в сумі 78.00. Сердечну подяку складаю всім членам У. Н. Союза за таку гарну запомогу для мене і моєї родини то є моєї жени і семеро дрібних дітий, котрі дістали на кавалок хліба від наших членів. Нехай наш У. Н. Союз процвітає по цілім світі, а ви браття Українці вступайте громадно до У. Н. Союза, бо У. Н. Союз се наш батько і опікун для бідного народу в Америці.

Петро Чуправський.

ЧИ ЦАР МИКОЛА II. ЖИЄ?

Г. Бльок із Праги оповідає:

Не лише на еміґрації, але й у самій Росії богато людий не вірить у смерть царя Миколи II. Оповідають, що большевиць власти з політичних причин поширюють вістки про вбивство царя і його рідні. Російські мужики оповідають собі на цю тему богато леґенд. Але скільки в цьому правди? Це годі знати. З журналістичного обовязку годиться подати ці подробиці, не доходячи їх правдивости.

На одних зборах російських еміґрантів-монархістів у Берліні говорили про кандидатуру Кирила Владиміровича на російський престол. Тоді повстав старий російський достойник, який має добрі звязки з німецькою дипльоматією та сказав:

— Дуже поважні докази маю на це, що цар жиє. Тому не сміємо говорити про престолонаслідство. Коли прийде час, почуєте правду про царя."

То говорив цей російський достойник у місяці падолисті 1922. року.

Одна анґлійська ґазета принесла фотоґрафії царя Миколи II. і його родини, зодітих у китайських одягах. Ґазета зазначила, що фотоґрафія ця є з січня 1922. р., знята недалеко Шанґаю. Цар із ріднею ніби то мав рятуватися до Китаю.

Слідчий суддя Соколов на припоручення Колчакової влади розглянув точно цілу справу. Він дав звіт, що царя, жінку і дітий большевики вбили. Подав теж 65 телеґрам, які розіслала була московська влада і вбийник царської семі Белобородцев. Але Соколов рівночасно оповідає, що німецький цісар Вільгильм II. хотів рятувати царя і поручив свому дипльоматові Альвенслебенові зробити все можливе для цього. Російський князь Долґоруков, приятель Альвенслебена писав: „Німецький дипльомат говорив мені, що між 16. і 20. червня 1918. року будемо чути вістку про вбивство царя. Ніколи цьому не вірмо, хоч буде ця вістка поширена. На зверх удаваймо, що віримо. І дійсно 18. червня 1918. року київські часописи принесли вістку, що царя вбито".

Софійська російська ґазета „Русь" принесла відозву протибольшевицького козацького отамана Соловйова з Харбіна в Манджурії. В проклямації сказано: „Ніколи не вірте, начеб то царя і престолонаслідника вбито. Таке говорять лише большевики, які не важаться сказати правди. А правдою є, що я, сотник Соловйов, відвіз 12. червня 1918. р. царя і його семю з атеринбурґа і привіз їх у Алтайські гори. Вони є в безпечному місці. Большевики говорили, що вбили царя, а розстріляли лише декого з царської служби, хто не міг завчасу рятуватися". Дальше Соловйов оповідає, що зі служби врятувався Леонід, син двірського слуги Седнева. Цей Леонід є тепер при Соловйову. Велика княгиня Марія Миколаївна померла три місяці після втечі. Соловйов хотів іще передше рятувати царя, але тоді ще годі було.

Зїзд російських великих князів у Парижі в 1923. році прийшов до заключення, що „нема достаточних причин, щоби вважати неживучим царя і його брата Михайла Олександровича".

Чи сяк чи так було воно — годі напевно сказати.

Розмова.

..**Син відпроваджує батька з** гостинниці. Син питається: як то виглядає, коли чоловік пяний.

Батько: То сину так: Ось глянь, прим. там іде двох людий. І колиб тобі хто сказав, що то йде чотири, то він напевне пяний.

..Син: Алеж, тату, там іде лише один чоловік!

На вулиці.

Дандис (що з вигляду лиця пригадує теорію Дарвіна) до переходячої дівчини:

— Пані, чи можу вас відпровадити?

Дівчина: Ні, але я вас таки зараз відпроваджу.

Дандис (врадуваний): Так? Чи до мего мешкання?

Дівчина: Ні, — просто до „зу" (зоольоґічного огорода)

Революція.

Мамо, що то таке революція?

Мати: Це таке, коли твій батько має також щось до говорення.

КАТАЛЬОГ
КНИГАРНІ „СВОБОДИ"

83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

СЛІВЦЕ ДО НАШИХ ПОКУПЦІВ

Хто більше читає той більше знає.

Се вже неоспоримий факт, що народи, які сьогодня стоять висше культурно, завдячують се просвіті, — і читанню книжок. Вони не жаліли гроша на піддержанне своеї літератури, не жаліли часу на читанє книжок, не дивились обоятно на просвітні потреби. Не диво отже, що й піднеслись висше від инших народів. — Нам треба памятати се, що й вони колись стояли низше, тому перед нами так само отворена дорога до більшого поступу як у них. До сього не запізно. Одначе сього ми потребуємо зараз, а не колись. На світі красше стане, єсли народи будуть менше більше однаково стояти культурно і просвітно, бо тоді один буде мусів другого рівн отрактувати. Читайте отже книжки і то читайте найбільше, а будучність перед Вами.

ДЕ СВІДОМІСТЬ, ПРОСВІТА, ПОСТОЯННІСТЬ — ТАМ СИЛА!

Всі члени Українського Народного Союза повинні памятати при купні книжок, що весь прихід з книгарні „Свободи" остається в їх організації, себто в руках самих членів та членкинь У. Н. Союза.

Товариства, Братства й Сестрицтва Українського Народного Союза повинні памятати при замовлюванню книжок і друкарських робіт, що, замовляючи сі книжки й роботи в друкарні „Свободи", дають заробляти своїй власній організації, себто збогачують самих членів та членкинь У. Н. Союза.

ТЕАТРАЛЬНІ ТВОРИ.

- • **Американець,** веселий образ з життя народа зі співами в 3-ох діях, Мст. Руса 15
- • **Базар,** песа на 4-ри розділи, В. Винниченка .. 25
- • **Батраки,** драма в 4-ох діях, малюнок з робітничого життя, переробив з російського Ф. А. Костенко 35
- • **Безталання,** драма в 5-ох діях, Ів. Тобилевича 35
- • **Блудний син,** образ з життя наших виселенців в Америці в 4-ох актах зі співами, Є. А. Луцика 25
- **Бондарівна,** драма в 4-ох діях, Ів. Тобілевича 20
- • **Бувальщина** або **На чужий коровай очий не поривай,** комедія в 1-ій дії, Велисовського 20
- † **Будівничий Сольнес,** драма в трьох діях, нап. Г. Ібзен, переклав Мирослав Капій 35
- • **Бурлака,** драма в 5-ох діях, Івана Тобилевича 35
- † **Бурлака (Чабан),** драма на пять дій, Івана Тобилевича (Карпенка Карого), з передмовою Василя Верниволі, брош. 35, опр. 50
- • **Великий молох,** песа на 4 розділи, В. Винниченка 50
- • **Вертеп,** сценічна картина для колядників, Є. [illegible] 5
- • **Верховинці,** драма в 3-ох актах, Осипа Коржeньовського, переклав В. Держирука 30
- • **Веселі Полтавці** або **Возьний оженився,** комедія з життя полтавських Українців в 3-ох діях зі співами і танцями, К. П. Мирославського 30
- • **Виворожила,** комедія в 1-ім акті, Є. Луцика 10
- • **Вихрест** (В чаду кохання), драма в 5-ох діях зі співами і танцями, Козич-Уманської 35
- † **В долині сліз,** драма в 4-ох діях, нап. Єлисей Карпенко 30
- **Власна хата,** прольоґ, Ярослава Марченка ... 10
- • **В неволі темноти,** комедія з життя наших виселенців в Америці, в 3-ох діях, Є. Луцика 25
- † **В Тарасову ніч,** драматична картина в одній дії, нап. (віршем) О. Кобець, з портретом автора і з образками в тексті 20
- • **Гей на Івана, гей на Купала,** оперетка в 1-ій дії, Петра Федисева 15
- • **Глитай або павук,** драма в 4-ох діях, М. Л. Кропивницького 45
- **Гостина св. Николая,** драматична гра в 4-ох виходах, Є. Калитовського 10
- • **Дай серцю волю, заведе в неволю,** драма в 5-ох діях, М. Кропивницького 40
- **Два дурнів і одна фіртка,** комедія в 1-ій дії, Лева Лотоцького 25
- • **Двоє,** драматичний малюнок на одну дію, Гавриїла Кобзаря 10
- • **Дівочі мрії,** трагі-комедія в 6-ох відмінах, Семена Ковбля 50
- • **Добрі діти,** образ з життя американських школярів в 3-ох діях, Панька Клима 15
- • **Доки сонце зійде, роса очи виїсть,** драма в 4-ох діях, нап. М. Л. Кропивницький 40
- • **Душогуби,** драма в 5-ох діях, І. Тогобочного 35
- • **Душогубка,** драма в 4-х діях, Т. Трушевського 30
- • **Дячиха,** комедія в 4-ох діях, Т. С. Сулими 35
- † **Едельвайс,** песа в одній дії, нап. Єлисей Карпенко 15
- • **Єврейський розвод,** драма в 5-ох діях, Л. Суходольського 35
- • **Живий мертвець,** жарт на одну дію, Гавриїла Кобзаря 25
- † **Живий труп,** драма в 6-ти актах, нап. Лев Н. Толстой, з великоруського переклав Петро Білоскурський 35
- • **Жидівка вихрестка,** драма в 5-ох діях, П. І. Тогобочного 50
- • **За друзі своя,** драма в 5-ох діях, В. П. Товпетоноса 40
- • **За Неман іду,** оперета в 4-ох діях, В. Александрова 20
- • **Запорожець за Дунаєм,** оперетка в 3-ох діях зі співами і танцями, Г. Артимовського 25
- • **Запорожський клад,** комедія-оперета в 3-ох діях, Ванченка-Писанецького 20
- † **Земля,** драма в 4-ох діях, нап. Єлисей Карпенко 30
- **Зоря нового життя,** комедія в 4-ох діях, А. Ф. Кащенка 30
- **„З обіймів в обійми".** — Сценки з червоних днів 1920 року в галицькому селі. В сій штуці виступає 22 особи. 35
- • **Іцко сват,** комедія в 1-ій дії, Із. Трембицького 10
- **Капраль Тимко** або **Що нас губить?,** народна мельодрама в 5-ох актах, І. Мидловського .. 20
- **Кара за гріх,** суйний образ з життя американського народа в 3-ох діях, написав Свій ... 35
- • **Катерина** (Мужичка), драма в 4-ох діях, Ванченка-Писанецького 30
- † **Княгиня Любов,** староукраїнська драма-дума в трех діях, нап. С. Яричевський; з трема піснями в нотах, брош. 20, опр. 30
- **Козацьке сватання** на 3 дії 25
- † **Комедія про чоловіка, що оженився з немовою,** жарт в двох актах, нап. А. Франс 20
- • **Кохання в мішках** (Різдвяна ніч), водевіль в 1 дії зі співами (по Гоголю), С. Комишеваського. Ціна з партитурою 50
- † **Лікар-щутькар,** жарт в одній дії Моліера, брош. 20, опр. 30
- • **Мазепа,** історична драма в 5-ох діях, С. Комишевацького 35
- • **Майська ніч,** комедія в 3-ох діях, Т. Устенка-Гармаша (після М. Гоголя) 30
- • **Манігрула,** комедія в 1-ій дії зі співами і танцями, Я. Майданика 15
- • **Маруся Богуславка,** побитово-історична драма в 5-ох одмінах, М. Старицького 50
- • **Мати наймичка,** драма в 4-ох діях, І. А. Тогобочного 25
- † **Між двох сил,** драма на 4 дії, В. Винниченка 50
- **Монольоги ч. 1** 20
- **Монольоги ч. 2** 20
- **Монольоги ч. 3** 20
- **Мужики аристократи,** народний образ в 2-ох діях, Г. Цеглинського 15
- **Мужик паном,** комедія в пятї діях (переклад з данського М. Ценевенка). 25
- • **На відпуст до Київа,** комедія в 3-ох діях, П. Стеценка 30
- • **Наймичка,** драма в 5-ох діях, Ів. Тобилевича 35
- • **На сіножаті,** жарт на одну дію, Л. Яновської 25
- • **На старости літ,** образ з життя народа в 1-ій дії, І. Я. Луцика 10
- † **„Настоящі",** комедія в одній дії, Олекси Бобикевича, з передмовою Василя Верниволі, брош. 20, опр. 30
- † **Наталка Полтавка,** українська опера в двох діях Івана Котляревського 25
- • **На тихі води, на ясні зорі,** сценічний образ з життя народу в 4-ох діях, а 7-ох відслонах, В. Держирук 25
- **Невольник,** драма в 5-ох діях зі співами і танцями. Усценізував Карпенко Карий (Тобилевич) після поеми Т. Шевченка 20
- • **Недолюдки,** бувальщина в 3-ох діях, Ванченка-Писанецького 30
- **Не клени,** образ з життя народа в 1-ім акті, Романа Сурмача 10
- • **Нещасне кохання,** драма в 5-ох діях, Манька 40
- • **Ніч під Івана Купала,** драма, в 5-ох діях зі співами і музикою М. Старицького 50
- † **Новоженці,** комедія в двох діях Бернштерне Берисона, брош. 20, опр. 30
- **Ой, не ходи Грицю, та на вечерниці,** народна драма зі співами в 5-ох діях, М. П. Старицького 30
- • **Орися** (В каламутній воді), малюнки з міщанського життя в 4-ох діях, А. Ф. Володського 25
- **Ох! не люби двох!,** оперета в 3-ох діях, А. І. Нагорянського 25
- • **Пан писар,** штука в 3-ох актах. Написав Г. Г. 20
- **Пан Штукаревич** або **Оказія, якої не бувало,** сільські сцени на 2 дії зі співами, С. Е. Зіневича 35
- • **Панна штукарка,** жарт на 3 дії, А. Ф. Володського 30
- **Пекло в хаті,** образ з життя народа в 1-ім акті, Романа Сурмача 15
- • **Перший гуральник,** фантастична картина в 3-ох діях, написав Лев Лопатинський (на основі казки Л. Толстоя), і В святині, оповідання 40
- • **Пімста Жидівки** або **Чортове кубло,** драма в 5-ох діях зі співами і танцями, А. І. Козич-Уманської 40
- • **Пімста за кривду,** драма в 5-ох діях зі співами і танцями, В. Г. Казанівського 30
- • **Повернувся із Сибіру,** драма в 5-ох діях, Л. Яновської 35
- † **Понад наші сили,** драма в двох діях, нап. Бернштерне Берисон, переклав А. Крушельницький 25
- • **По ревізії,** етюд в 1-ій дії, Марка Л. Кропивницького 20
- † **По ревізії,** етюд у 1-ій дії, М. Кропивницького, з пер. словом В. Верниволі, брош. 20, опр. 30
- • **Пошились у дурні,** комедія-оперетка в 3-ох діях, М. Л. Кропивницького 35
- **Правда все горою,** образ з життя народа зі співами в 3-ох актах, Р. Сурмача 25
- • **Прометей,** драматичний уривок, Й. В. Гетого (переклав М. Слабінський) 15
- • **Простак** або **Хитрощі жінки перехитрені москалем,** комедія в 1-ій дії, Василя Гоголя ... 20
- † **Розладде,** драма в 4 актах, нап. Дмитро Николишин, брош. 40, опр. 55
- † **Роман Великий,** трагедія в пяти діях, Василя Пачовського 1.25
- † **Сальоме,** драма Оскара Уайльда, з портретом автора і з передмовою Б. Л. 60
- • **Самопалка,** картина з революційного життя на Україні в 2-ох діях, В. Шопінського 35
- **Сатана в бочці,** комедія зі співами в 1-ім акті 10
- **Сватанне на Гончарівці,** оперета на 3 дії, Гр. Квітки-Основяненка 35
- **Свекруха,** комедія в 3-ох діях, Л. Лопатинського 25
- • **Свекруха Євдоха,** образок сценічний в 3. діях 20
- • **Свідки,** сценічний жарт на одну дію, Миколи Курцеби 15
- **Соколики,** комедія в 4-ох діях, Григорія Цеглинського 35
- **Страйк,** сценічний образ з життя хліборобів в Галичині в 3-ох діях, Н. Струтинського 20
- † **Так вам треба,** іграшка в одній дії з музиками, танцями, співанками, Ю. Федьковича, брош. 20, опр. 30
- • **Тарас Бульба під Дубном,** драма в 4-ох діях, К. Ванченка-Писанецького 35
- **Тато на заручинах,** міщанська пригода в 1-ій дії, Григорія Григорієвича 10
- • **Терновий вінок** або **Жертви царизма,** драма на 4 дії, В. Сиротенка 50
- • **Трійка гільтаїв,** комедія в 5-ох діях зі співами і танцями, М. Нестроя 35
- **Украдене щастє,** драма з сільського життя в 5-ох діях, Івана Франка 25
- † **Фавст,** трагедія, нап. Й. В. фон Ґете, з німецької мови віршований переклад Д. Загула, з передмовою і з портретом автора та 12 ілюстраціями Ліцен-Маєра 45
- † **Хазяїн,** комедія в 4-ох діях Іван Тобилевича (Карпенка Карого), із переднім словом і поясненнями проф. Г., брош. 40, опр. 55
- • **Халепа,** жарт з артистичного життя на одну дію, Ю. Яворенка 20
- • **Хмара,** в 5-ох діях, зі співами і танцями, А. Л. Суходольського 40
- **Хто винен,** драма в 3-ох діях, Остапа Леся ... 15
- † **Цезар і Клеопатра,** історія, в 5-ти актах, нап. Бернард Шов, пер. О. Пашук 35
- • **Циганка Аза** або **Хата за селом,** драма в 5-ох діях зі співами і танцями, нап. І. К. Галясевич, пер. Єронім Калитовський 50
- • **Циганка красавиця,** комедія в 3-ох актах, Гр. Г. Солодковича 25
- • **Червона свитка,** комедія в 4-ох діях, В. Держируки 20
- • **Щасливий край,** жарт в 1-ій дії, Гр. Коваленка 15
- • **Як вони женихалися,** жарт на одну дію, А. Володського 25
- • **Як ковбаса та чарка, то минеться й сварка,** комедія в 1-ій дії, М. П. Старицького 20
- † **Як козам роги виправляють,** фрашка в 1 відслоні, Ю. Федьковича, брош. 20, опр. 30

КНИЖКИ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ.

- The Ukraine, by Bedwin Sands 1.50
- Ukraine, the Land and its People, by Stephen Rudnitsky 1.75

ПІДРУЧНИКИ ДЛЯ ОСЯГНЕННЯ ГОРОЖАНСТВА.

- A New English System For New American Citizens, Part 1 50
- A New English System For New American Citizens, Part 2 75
- Beginner's Book, Ladies' Edition 60
- Beginner's Book, Men's Edition 60

† РУССКАЯ БИБЛІОТЕКА.
Твори російських клясиків.

- Л. Н. Толстой, **Анна Каренина,** романъ въ восьми частяхъ, два тома, опр. 3.50
- Ѳ. М. Достоевскій, **Братья Карамазовы,** романъ въ четырехъ частяхъ съ эпилогомъ, два тома, опр. 3.50
- И. С. Тургеневъ, **Отцы и дѣти,** романъ въ XXVIII главахъ; **Наканунѣ,** романъ въ XXXV главахъ, опр. 1.75
- М. Е. Салтыковъ, **Господа Головлевы,** опр. .. 1.75
- И. А. Гончаровъ, **Обломовъ,** романъ въ четырехъ частяхъ, опр. 1.75
- Ѳ. М. Достоевскій, **Преступленіе и наказаніе,** романъ въ шести частяхъ съ эпилогомъ, опр. 1.75
- И. С. Тургеневъ, **Дымъ,** романъ въ XXVII главахъ; **Дворянское гнѣздо,** романъ въ XLV главахъ съ эпилогомъ, опр. 1.75
- А. П. Чеховъ, **Лишніе люди,** очерки и разсказы, опр. 1.75
- Л. Н. Толстой, **Война и миръ,** романъ въ четырехъ томахъ 7.00
- И. С. Тургеневъ, **Новь,** романъ въ XXXVIII главахъ; **Рудинъ,** романъ въ XII главахъ съ эпилогомъ, опр. 1.75
- Л. Н. Толстой, **Такъ что же намъ дѣлать? О жизни,** опр. 1.75
- А. П. Чеховъ **Житейская мелочь,** очерки и разсказы, опр. 1.75
- И. С. Тургеневъ, **Записки охотника,** опр. 1.75
- Л. Н. Толстой, **Царство Божіе внутри васъ,** христіанство не какъ мистическое ученіе, а какъ новое жизнепониманіе, опр. 1.75
- Ѳ. М. Достоевскій, **Идіотъ,** романъ въ четырехъ частяхъ, два тома, опр. 3.50
- Н. В. Гоголь, **Похожденія Чичикова** или **Мертвыя души,** поэма, опр. 1.75
- А. П. Чеховъ, **Степь,** разсказы и повѣсти, опр. 1.75
- И. С. Тургеневъ, **Андрей Колосовъ,** повѣсти и разсказы, опр. 1.75
- А. П. Чеховъ, **Дуэль,** разсказы и повѣсти, опр. 1.75
- И. С. Тургеневъ, **Затишье,** повѣсти и разсказы, опр. 1.75
- Н. В. Гоголь, **Вечера на хуторѣ близъ Диканьки; Миргородъ,** опр. 1.75
- Л. Н. Толстой, **Дѣтство, Отрочество, Юность,** повѣсти, опр. 1.75
- Ѳ. М. Достоевскій, **Бѣсы,** романъ въ трехъ частяхъ, два тома, опр. 3.50
- А. П. Чеховъ, **Черный монахъ,** разсказы и повѣсти, опр. 1.75
- А. П. Чеховъ, **Мужики,** разсказы и повѣсти, опр. 1.75
- И. С. Тургеневъ, **Вешнія воды,** повѣсти и разсказы, опр. 1.75
- В. М. Гаршинъ, **Собраніе сочиненій,** опр. 1.75
- И. С. Тургеневъ, **Пунинъ и Бабуринъ,** разсказы и стихотворенія, опр. 1.75
- А. П. Чеховъ, **Драмы и комедіи,** опр. 1.75
- И. С. Тургеневъ, **Сцены и комедіи,** опр. 1.75

ВКАЗІВКИ ДЛЯ ЗАМОВЛЯЮЧИХ КНИЖКИ. — Кождий замовляючий книжки повинен виписати виразно всі титули книжок, які йому подобались і обчислити загальну належитість за книжки. Гроші належить посилати через почтовий або експресовий мені-ордер. Адреса замовляючого мусить бути написана як найдокладнійше. Мешкаючі по малих місцевостях повинні при замовлюванню книжок посилати 10 центів на реджістер. За недоручені книжки коли замовляючий не прислав на реджістер 10 центів, книгарня не відповідає. — Замовлені книжки висилаємо відворотною почтою. Гроші належить посилати наперед.

ДЛЯ ТИХ, ЩО ХОТЯТЬ ЗАНЯТИСЬ РОЗПРОДАЖЕЮ КНИЖОК, ДАЄМО ЗНАЧНИЙ ОПУСТ.

Гроші належить посилати на почтовий або експресовий мені-ордер на імя, яке подаємо у понисшій адресі:

„SVOBODA", 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Closely bound